

MOSKOVA ANTLAŞMASI (16 MART 1921)

- I. Dünya Savaşı sırasında Rusya'da Bolşevik İhtilali meydana gelmiş, Çarlık Rusya yıkılarak Sovyet yönetimi kurulmuştu. **Sovyet Rusya, İtilaflardan ayrılarak sömürgeciliğe karşı çıkan uygulamalar yapmıştır** (gizli antlaşmaları deşifre etmiştir.).
- **TBMM ile siyasi ilişki kuran ilk devlet Sovyet Rusya olmuştur.**
- TBMM'nin; **Doğu'da Ermenileri yenilgiye uğratması, I. İnönü Savaşı'nı kazanması ve İtilaf Devletleri tarafından Londra Konferansı'na çağırılması** Sovyet Rusya'nın TBMM ile ilişki kurmasında etkili olmuştur.

Maddeleri

- 1- Her devlet (taraflar) kendi geleceğine kendisi karar verecektir.
 - ✓ **Bu madde ile Sovyet Rusya ve TBMM Hükümeti, birbirlerinin bağımsızlıklarına saygılı olacaklarına dair güvence vermiştir.**
- 2- Taraflardan birinin tanımadığı uluslararası bir antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.
 - ✓ **Bu madde iki hükümetin uluslararası siyasette birlikte hareket edeceği anlamını taşır.**
 - ✓ **Bu madde ile Sovyet Rusya Misak-ı Milli'yi tanımış ve Sevr Antlaşması'nı reddetmiştir.**

ÖNEMLİ

- ✓ **İlk defa bir büyük Batılı devlet TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanımıştır.**
- ✓ **Sovyet Rusya TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk Avrupalı devlettir.**
- ✓ **Doğu Cephesi güvenlik altına alındı ve buradaki birliklerimiz diğer cephelere kaydırılmıştır.**
- ✓ **TBMM Hükümeti aradığı siyasi ve ekonomik dış desteği bulmuştur.**

- **TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında Moskova Antlaşması'nın imzalanmasında;**
 - **İki yeni devletin de düşmanlarının ortak (İtilaf Devletleri) olması,**
 - **Türkiye ile Sovyet Rusya'nın diplomasi alanında birbirine ihtiyaç duyması,**
 - **Rusya'nın, Yeni Türk Devleti'nin Batılı büyük devletlerle yakınlaşmasını istememesi,**
 - **TBMM'nin Sovyet Rusya gibi büyük Batılı bir devletin siyasal ve ekonomik dış desteğini sağlama düşüncesi etkili olmuştur.**

- 3- Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya'sı arasında imzalanan bütün antlaşmalar geçersiz sayılacaktır.

- ✓ Bu madde **iki ülkede de köklü rejim değişikliği olduğunu** gösterir.

- 4- Batum'un Gürcistan'a bırakılması şartıyla Sovyet Rusya Gümrü Antlaşması'nı ve Doğu sınırını tanıyacaktır.

- ✓ **Batum, Misak-ı Milli'den verilen ilk tavizdir.**

- 5- Taraflar arasında **ekonomik, kültürel ve diplomatik alanda işbirliği** yapılacaktır.

- ✓ Kurtuluş Savaşı süresince **dış yardımın büyük çoğunluğu Sovyet Rusya tarafından gerçekleştirilmiştir.** Bu yardımlarla TBMM ordularının **lojistik*** eksiklikleri giderilmiştir.

Lojistik: Askeri birliklerde, ordunun taşınması, silah, cephane, gıda ihtiyaçlarının ve sağlık hizmetlerinin karşılanması...